

gospodarske, obrtniške in národne.

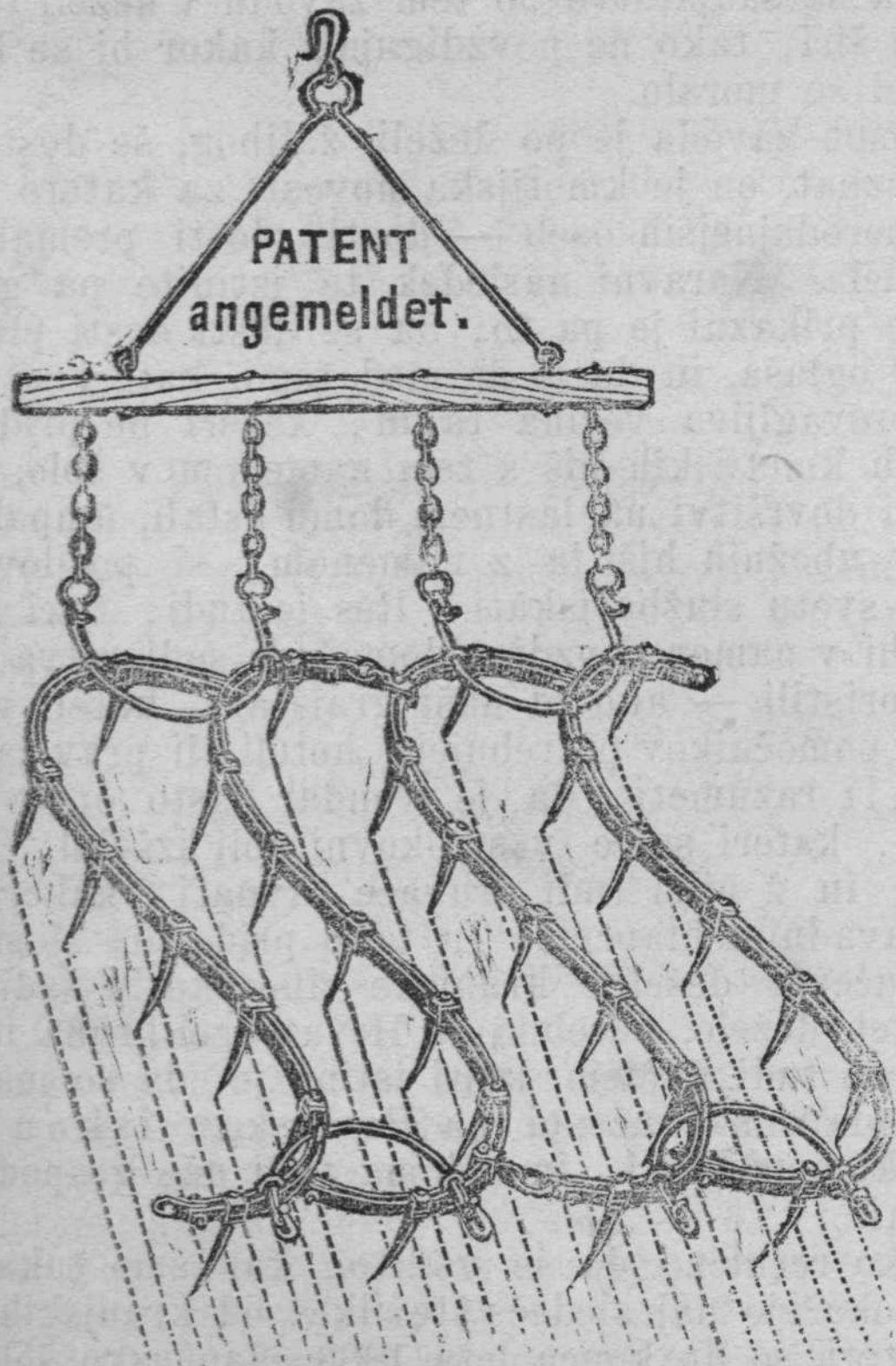
Izhajajo vsako sredo po celi pólí. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrť leta 1 gold., pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gold. 60 kr., za pol leta 2 gold. 40 kr., za četrť leta 1 gold. 30 kr.

V Ljubljani 25. junija 1884.

Obseg: Laacke-jeva univerzalna poljska brana. — Poraba pepela, kakoršen pri železnicah odpada. — Študije o povzdigi našega kranjskega sadjarstva. (Dalje.) — Kmetijske novice in izkušnje. — Vprašanja in odgovori. — Trgovinska in obrtna zbornica. (Dalje.) — Govor dr. Bilinskega o šestem oddelku obrtniške postave v državnem zboru 16. maja. (Dalje.) — Noč pred sv. Dnevom. (Dalje.) — Naši dopisi. — Novičar.

Gospodarske stvari.**Laacke-jeva univerzalna poljska brana.**

„Brano in plug“ — pravi imeniten strokovnjak — „imenovati moramo srečna zaročnika“. — Plug opravlja moževa dela, brana dela pridne gospodinje, ki v hiši povsod ravnaje in pripravljaje vse oskrbuje. Iz tega pa sledi, da naj dobra brana dopolnuje dober plug. Čem težja je zemlja, tem boljša in močnejša biti mora brana.

Dobra brana pa mora imeti pet lastnosti: 1) Smer klinov mora biti s smerjo potezne črte vedno ravno-bežna in vstrična, ker sicer deluje brana na pošev; 2) vsak klin napravi naj svojo potezo; 3) vse poteze naj bodo za enako vsaksebi, ker je sicer nemogoče, enakomerno delovati; 4) klini naj bodo na vsaki strani

potezne črte enakomerno razdeljeni; 5) sestavljena naj bo brana tako, da klini vedno enakomerno zemljo režejo.

Dosedanjim branam manjkalo je le-teh lastnosti. Posrečilo se je pa sedaj, izumeti brano z omenjenimi dobrimi lastnosti, koja zadostuje za vsako rabo. Zraven stoječa podoba kaže nam to iz kovnega železa napravljeno elastično brano za njive, pri kojiej so poteze 3—6 cm. vsaksebi.

Tramovi pri tej brani so preklani in obstojijo iz dveh S-u podobnih vstričnih železij, ki ste pa le na koncéh zvarjeni. Tako nastane špranja, v koje se lahko klini na različnih krajih pritrdijo. Med tramovi je prazen prostor, tako da je ta brana jako pripravna. Ker se lahko 16, 20, 24 in 28 potez od 3 do 6 cm. vsaksebi napravi, je ta brana, ako si pravo število zob, tedaj tudi pravo daljavo med potezami omislimo, za vsakojako zemljo pripravna.

Ta brana se dobi pri „Land- und forstwirtschaftliches Verkehrsbureau, Wien III.“ za 38 gold.

Poraba pepela, kakoršen pri železnicah odpada.

Skoro pri sleherni večji železnični postaji se vidijo velikanski kupi premogovega pepela, kakoršen se iz lokomotivov, kamor si bodi, iz pota spravlja. Koliko ga ni, na pr. le pri Borovnici, Postojni itd.

Vpraša se, ali tak pepel ni več vreden, kakor da se ga čisto zavrženega v miru ležati pusti? Odločni odgovor na to je: on je za kmetovalca, in sicer poljedelca, prav velike vrednosti, in sicer ne toliko, kakor zemljognojilna, pač pa kakor svet fizično zboljšajoča snov ali tvarina. To vedó na pr. umni kmetovalci na Českem prav dobro, in zato se tam pri železnicah in pri parnih tovarnah preostali premogov pepel ne pušča zavržen v miru ležati; marveč porabi se ves za kmetijstvo, poljedelstvo.

Tako mi pripoveduje zdajšnji pristav deželne vinarske in sadjarske šole na Slapu, g. V. Rohrmann, kateri se je tri leta na Českem gospodarstva učil, da se na velikanskih cesarskih privatnih gospodarstvih — domenah — kakor v Pahlovcu, Zvolenovesi, Buštjehradu, Kolecu pri Pragi, in v Reichstadtu in Ploškovcu na nemškem Českem, vsaj goveji živini, edino le